

NATUUR OM DE HOEK

▲ Freek Mayenburg bij de Hooge Boezem achter Haastrecht, waar een zwerm kieviten passeerde, bijna net zo behendig als spreeuwen. FOTO PIM MUL

Helaas, de kievit gaat toch de grutto achterna

Peter Dijkgraaf

Het is inmiddels algemeen bekend dat het slecht gaat met onze weidevogels, maar heel lang is gedacht, dat de kievit zich wel redelijk zou handhaven. Maar helaas, de kieviten gaan de grutto's achterna: Sovon, de nationale organisatie, die alle gegevens van de vogels in ons land bijhoudt, heeft becijferd dat het aantal kieviten jaarlijks met 4 tot 5 procent terugloopt. Freek Mayenburg, die al meer dan veertig jaar de vogels rond Reeuwijk en Gouda telt, kan die tendens niet ontkennen. „In de polder Stein, tussen de spoorlijn en Twaalfmorgen, telden we in de winter nog niet zo lang geleden tussen de 2500 en 5000 kieviten. Op het ogenblik kom ik niet verder dan 200.” Natuurlijk is het waar dat door de klimaatverandering de kieviten uit het noorden niet zo massaal meer naar het zuiden komen en dat de vogels kunnen kiezen uit meer drassige gebieden.

We staan samen met de 74-jarige Freek aan de rand van het relatief jonge natuurgebied de Hooge Boezem, ten zuiden van Haastrecht. Juist nu komt er een zwerm van ruim honderd kieviten langs. Door de donkere rug met de groenpaarse metaalglans, de lichte buik en niet te vergeten de lange dunne kuif is de kievit met geen andere Nederlandse vogel te verwarren.

Begin deze maand is het gebied bij wijze van proef helemaal onder water gezet en die periode was Mayenburg elke dag bij de Hooge Boezem. „Ik heb toen een koereiger gezien, een paar pijlstaarten en heel veel kieviten. Die foerageren in de polder en komen hier veilig

Het aantal weidevogels in ons land neemt in hoog tempo af, maar de dieren zoeken ook vaak naar een nieuw en veiliger territorium. De grutto's trokken van 't Weegje naar de polder Stein en nu ook naar de Hooge Boezem bij Haastrecht. Daar broedden vorig jaar bijna 20 kieviten, zo'n 15 paar grutto's en 10 paartjes tureluurs.

uitrusten, vaak staand in een laagje water, net als andere vogels”, vertelt de voormalig medewerker van Staatsbosbeheer. Als bewijs van zijn woorden komt er een vlucht wulpen binnenvliegen. „Die hebben in de Krimpenerwaard voedsel gezocht en komen hier rusten. Aanvankelijk kijken zij onrustig om zich heen, maar vrij snel steken de wulpen hun kromme snavel in hun veren.” Het aantal wulpen in ons land gaat ook al snel achteruit. Er zijn veel overwinteraars uit het noorden, maar nog maar 6000 broedparen.

Terug naar de kievit, bij wie het mannetje in het vroege voorjaar een paar simpele, onopvallende nesten bouwt waaruit het vrouwtje er één kiest waarna ze om beurten de eieren bebroeden. „Kieviten houden niet van lang gras, zij willen vrij uitzicht vanuit hun nest. Daarom verkasten zij vaak naar oude maisvelden en andere open vlaktes. Velen dachten daarom dat de kievit zich wel zou redden, maar nu gaan ze toch wel snel achteruit”, aldus Mayenburg. Het aantal broedparen in ons land is inmiddels gehalveerd naar minder dan 200.000 (nog altijd vijf maal zo veel als het aantal gruttopenaren). Er is minder onderzoek gedaan naar hun broedsucces dan bij de grutto. „Ook voor de kievit geldt dat de pullen te weinig voedsel vinden en dat er veel predators zijn. Bij de Hooge Boezem zijn niet zo veel vossen, maar cirkelen in het voorjaar altijd wel wat kiekendieven rond”, vertelt Freek, die niet zo nodig in verre landen naar zeldzame vogels op zoek gaat. „Laat mij maar in mijn eigen gebied, waar ik ben geboren, rondstruinen. De berichten uit dit gebied zijn zeker wat de weidevogels betreft niet zo positief, maar ik kan er nog iedere dag van genieten. Trouwens met de moerasvogels gaat het uitstekend”, zo besluit hij positief.

